

2.pielikums
Talsu novada muzeja
“Darbības un attīstības stratēģija 2016.-2021.gadam”

PĒTNIECISKĀ DARBA POLITIKA

2016.–2021. GADAM

Dokuments raksturo Talsu novada muzeja pētnieciskā darba norisi, nosaka 2016.–2021. gadā veicamos uzdevumus izvirzītā pētnieciskā darba mērķa sasniegšanai.

1. PĒTNIECISKĀ DARBA MĒRĶIS:

Apzinot reģiona kultūrvēsturi, veidot sabiedrībā izpratni par novada dabas, kultūras mantojumu un tā nozīmi

2. PĒTNIECISKĀ DARBA UZDEVUMI

- Pētīt novada vēsturi, kultūru, mākslu un dabu raksturojošas tēmas
- Sagatavot pētnieciskas publikācijas par Talsu novada vēsturi, mākslu, dabu un kultūras mantojumu
- Veikt muzeja krājuma zinātnisko izpēti.

Pētnieciskā darba mērķis un uzdevumi pirmkārt vērsti uz lokālās identitātes apzināšanos vietējā sabiedrībā. Novada izzināšana, lepnums par savu vietu var bagātināt katru personīgi un veicināt sabiedrības attīstību ilgtermiņā.

3. PĒTNIECISKĀ DARBA RAKSTUROJUMS

Pētnieciskais darbs norit sistemātiski, ņemot vērā muzeja mērķus un uzdevumus, sabiedrības vajadzības. Muzeja pētnieciskais darbs ir saistīts ar visām muzeja darba pamatjomām – krājuma, izglītojošo un komunikācijas darbu. Tas ir viens no būtiskākajiem muzeja pamatdarbības veidiem, kas var ietekmēt izvirzīto mērķu īstenošanu un muzeja attīstību kopumā.

Muzeja pētnieciskā darba virzību nosaka Zinātniskā padome, ko vada direktora vietnieks. Zinātniskās padomes darbību nosaka muzeja direktora apstiprināts nolikums.

Pētnieciskais darbs noris divos virzienos:

- tēmu izpēte
- krājuma izpēte.

Tēmu izvēli, ņemot vērā muzeja mērķus un uzdevumus, tēmas aktualitāti un sabiedrības vajadzības, apstiprina Zinātniskā padome.

Muzeja speciālisti ar vienu no savām izpētes tēmām iepazīstina zinātnisko lasījumu dienā reizi 3 gados.

Ik gadu muzeja speciālisti pēta vairāk kā 20 novada vēsturi, mākslu, dabu raksturojošu tēmu. Tās tiek sagatavotas iekļaušanai

izdevumā „Talsu novada muzeja raksti”, kā arī tēmu izpētes rezultātā tiek veidotas izstādes, gatavotas lekcijas, izglītojošas programmas, publikācijas, materiālu apkopojumi turpmākajam darbam.

Pētāmās tēmas aptver:

- Talsu novada vēsturi
- Talsu pilsētas vēsturi
- Talsu novada profesionālo un amatiermākslu
- vidi un vides izglītību Talsu rajonā.

Krājuma zinātniskā izpēte tiek veikta, veidojot un reģistrējot priekšmeta detalizētu aprakstu, veicot vizuālo fiksāciju. Muzejā strādāts pie arheoloģijas, numismātikas kolekciju, skolu dokumentu un sprēsliņu zinātniskās izpētes. Tiks turpināta mākslas kolekcijas un dabas kolekcijas zinātniskā izpēte.

Pētnieciskā darba veikšanai tiek izmantoti:

- muzeja krājums un materiāli
- arhīvu fondi
- citu Latvijas muzeju krājums
- privātpersonu materiāli
- bibliotēku fondi
- interneta resursi.

Saskaņā ar amatu aprakstiem pētniecisko darbu veic Krājuma un Vēstures nodaļu speciālisti, galvenie speciālisti mākslas, dabas jautājumos un galvenais speciālists izglītojošā darbā.

Dokumentācija, kas radusies pētnieciskā darba rezultātā, tiek iekļauta muzeja zinātniskajā arhīvā.

4. PĒTNIECISKĀ DARBA REZULTĀTI:

- e k s p o z ī c i j u u n i z s t ā ž u p l ā n i
Pašlaik īstenoti 6 ekspozīciju plāni un apmeklētājiem piedāvātas ekspozīcijas:

„Cauri Talsiem eju”

„Tics Dzintarkalns un Ansis Dreimanis”

„Senatnes liecības”

„Saimes istabā”

„Dabas daudzveidība Talsu novadā”

„Ar vakardienas sauli”

Ekspozīcijas regulāri saturiski, informatīvi, mākslinieciski tiek pilnveidotas. Pēdējās īstenotās ekspozīcijas plāns tapis 2015. gadā.

Ik gadu tiek sagatavots ap 40 novada vēsturi, mākslu, dabu raksturojošas tematiskas izstādes.

- r e f e r ā t i

Sagatavoto lekciju temati aptver novada kultūrvēsturi no aizvēstures perioda līdz 1990. gadiem.

- **s c e n ā r i j i i z g l ī t o j o š ā m p r o g r a m m ā m**
Izglītojošo programmu īpatsvars muzeja piedāvājumā aizvien pieaug, vidēji ik gadu tiek sagatavoti 2 izglītojošo programmu scenāriji, kas tiek īstenoti.
- **p u b l i k ā c i j a s**
Pētnieciskas publikācijas par novada kultūrvēsturi tiek gatavotas izdošanai muzeja rakstu krājumā (reizi 3 gados), kā arī publicēšanai presē. Regulāri tiek sagatavoti mākslas izstāžu katalogi.
- **p a l ī g m a t e r i ā l i** (ekspozīciju, izstāžu ceļveži, informatīvās lapas u. c.)
Pētnieciskā darba rezultātā top dažādi materiāli ekspozīciju, izstāžu saturiskai papildināšanai, turpmākajam pētniecības darbam.
- **k o n s u l t ā c i j a s**
Kā pētnieciskā darba rezultāts regulāri tiek sniegtas mutiskas un rakstiskas konsultācijas par dažādiem novada kultūrvēsturi raksturojošiem tematiem juridiskām un privātpersonām.
- **k r ā j u m a p a p i l d i n ā š a n a**
Tematisko pētījumu veikšana palīdz papildināt muzeja krājumu ar novada kultūrvēsturi raksturojošām liecībām.
Nereti tēmu izpētes procesā, izmantojot muzeja krājumu, tiek konstatēta un novērsta kāda nepilnība muzeja priekšmeta aprakstā.
- **k a r t o t ē k a s u n d a t u b ā z e s**
Muzeja krājuma uzskaites kartotēka;
Muzeja krājuma kolekciju zinātniskās izpētes uzskaites kartotēka;
Personu kartotēka;
Zinātniskā izrakstu kartotēka;
Nacionālais muzeju krājuma kopkatalogs.

5. **PROBLĒMAS PĒTNIECISKAJĀ DARBĀ**

Pētnieciskā darba norisi ietekmē ierobežoti personāla un finansu resursi.

Līdztekus pētnieciskajam darbam speciālistiem veicami daudz citu amata pienākumu, kas ietekmē pētnieciskā darba apjoma iespējas. Līdz ar to mazāk tiek veikta krājuma zinātniskā izpēte, bet vairāk uzmanības pievērsts tēmu izpētei, kā rezultātā var tikt sagatavoti apmeklētājiem pieejamāki rezultāti (ekspozīcijas, lekcijas, programmas, publikācijas).

Nepietiekošu finansu resursu dēļ darbiniekiem jāpatērē daudz laika projektu pieteikumu sagatavošanai, kā rezultātā tiek kavēta pētnieciskā un citu muzeja pamatdarbības jomu izpilde.

6. PRIORITĀTES PĒTNIECISKAJĀ DARBĀ

- Muižu vēsturei veltīta ekspozīcijas plāna sagatavošana, akcentējot muzeja ēkas cēlēju – fon Firksu – dzimtu
- Pētniecisko tēmu kvalitatīva sagatavošana publicēšanai *Talsu novada muzeja rakstu 2. un 3. krājumā*
- Speciālista mākslas jautājumos amata vietas iegūšana sekmīgākai pētnieciskā darba veikšanai mākslas jomā

7. DARBĪBAS PLĀNS 2016.– 2021. GADAM

Nr.p.k.	Virszdevums	Aktivitātes	Rezultāts	Termiņi
1.	Sagatavot novada vēsturi, kultūru, mākslu un dabu raksturojošus pētījumus	<p>Tēmu izpēte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Talsu Vilkmuižas ezera arheoloģiskā izpēte ▪ Aizsargu organizācijas pirmsākumi Talsu apriņķī ▪ Pieminekļa „Koklētājs” tapšana ▪ Frederika Fībīga dzīve un daiļrade ▪ Kori un dziesmu svētki Talsos un apkārtnē. 1945.–1950. ▪ Darba procesi Talsu novada muzeja krājuma fotogrāfijās ▪ Talsu slimnīcas reorganizācija ▪ Pionieru organizācija ▪ Talsu nami ▪ Talsu hronika ▪ Talsu apbūve foto fiksācijās ▪ Fon Firksu Talsu savrupmāja ▪ Strēlnieku vēsture ▪ Arheoloģijas pieminekļi un to pētniecība Talsu novadā ▪ Novada tautas tērpi muzeja krājumā ▪ 2. pasaules karš Talsu novadā ▪ <i>Padomju laiks</i> Talsu novadā ▪ Sports un izcilākie novada sportisti ▪ Amatniecības un rūpniecības uzņēmumu darbība 20. gs. ▪ Talsu novada mākslinieku radošās darbības izpēte ▪ Talsu Krūmu mākslas grupas darbība novadā, Latvijā, ārzemēs ▪ Novada dabas bagātības 	Ekspozīcijas, izstāžu plāni, referāti, publikācijas	<p>2016. 2016.</p> <p>2016. 2016. 2016.</p> <p>2016.</p> <p>2016.</p> <p>2016.–2020. 2016.–2020. 2016.–2021. 2016.–2021. 2016.–2021. 2017.–2021. 2017.–2021.</p> <p>2017.–2019. 2017.–2021. 2017.–2021.</p> <p>2017.–2021.</p> <p>2016.–2021.</p> <p>2017.–2021.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pionieru organizācija ▪ Talsu nami ▪ 2. pasaules karš Talsos ▪ Tigulkalna stāsts ▪ Krustabas ▪ Gadskārtas ▪ Tērpi un etiķete cauri gadsimtiem 	Izglītojošo programmu scenāriji	2016.–2021.
2.	Sniegt iespēju pētnieciskās publikācijās iepazīt Talsu novada vēsturi, kultūru, mākslu, dabu un muzeja krājuma bagātības	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sagatavot un izdot rakstu krājumus „Talsu novada muzeja raksti. II”; ▪ „Talsu novada muzeja raksti. III” ▪ Dalība izdevuma „Talsiem – 100” veidošanā ▪ Izdevums „Talsu pilskalns” sadarbībā ar Jāni Asari ▪ Mākslas izstāžu katalogi ▪ Publikācijas reģiona laikrakstā „Talsu Vēstis” un citos periodiskajos izdevumos 	Poligrāfiski un digitāli pieejami izdevumi	2016., 2019. 2016.–2018. 2019. 2016.–2021. 2016.–2021.
3.	Sniegt plašāku informāciju par muzeja glabāto novada dabas un kultūras mantojumu	<p>Turpināt muzeja krājuma kolekciju zinātnisko izpēti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mākslas kolekcijai ▪ dabas kolekcijai 	Reģistrēts krājuma priekšmeta detalizēts apraksts un vizuālā fiksācija	2016.–2021. 2018.–2021.

8. PAREDZAMIE PĒTNIECISKĀ DARBA REZULTĀTI

- Vairota izpratne par novada vēstures mantojuma, mākslas norišu un dabas bagātībām
Gadā: 20 pētītas tēmas,
10 sagatavoti izstāžu plāni,
2 izglītojošo programmu scenāriji;
muižu vēsturei veltītas ekspozīcijas plāns;
20 sagatavoti referāti;
ekspozīciju, izstāžu ceļveži, informatīvās lapas;
pēc pieprasījuma sniegtas konsultācijas.
- Plašāks publikāciju klāsts, vairāk digitāli pieejamas informācijas par Talsu novada kultūrvēsturi
2 publicēti, kā arī internetā publiskoti muzeja rakstu krājumi,
Dalība izdevuma „Talsiem – 100” veidošanā,
Izdevums „Talsu pilskalns” sadarbībā ar arheologu Jāni Asari

- Pilnīgāk pētīts muzeja krājums
Veikta detalizēta apraksta veidošana, vizuālā fiksācija,
apraksta reģistrēšana 15–60 mākslas un dabas kolekcijas
vienībām gadā.

Domes priekšsēdētājs

A. Lācarus